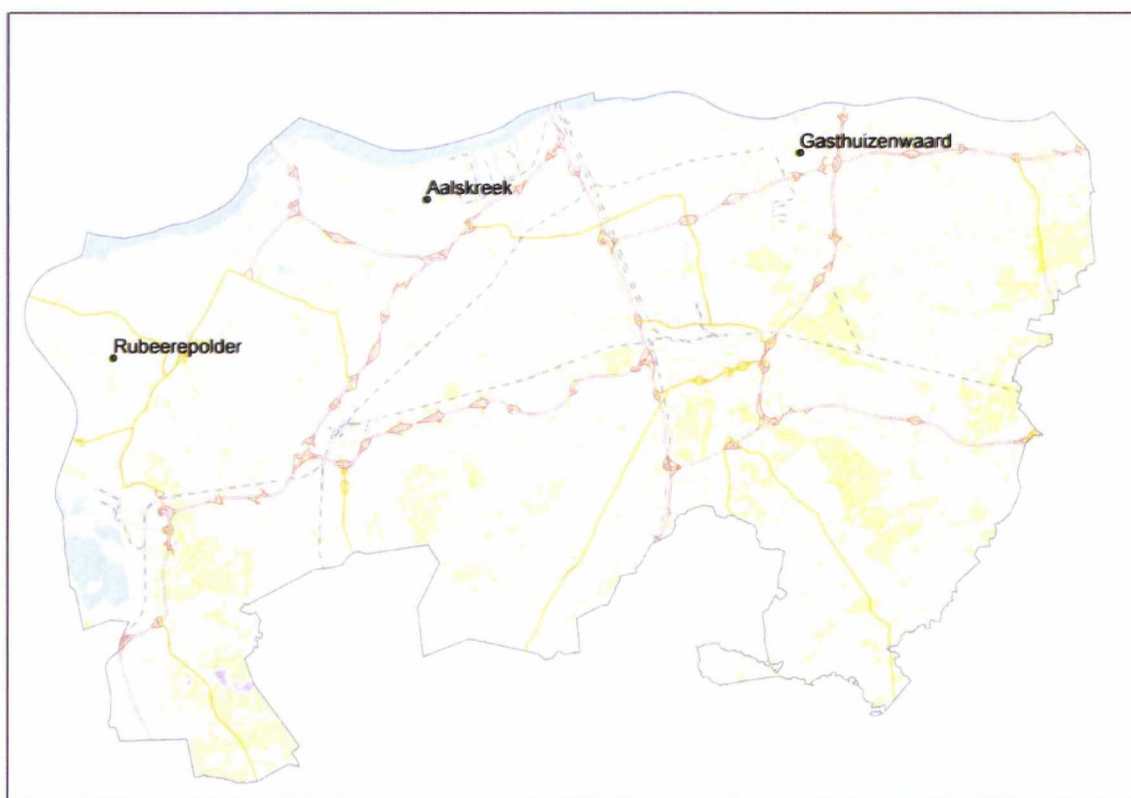

40752

Waterschap Brabantse Delta
Behoort bij besluit nr. 40740
d.d. 10 juli 2019
Het algemeen bestuur mij bekend,
de dijkgraaf

Partiële herziening peilbesluiten 2019 fase 1

Toelichting op besluit

Ligging peilgebieden partiële herziening peilbesluiten 2019 fase 1

Inhoud	pagina
Aalskreek	2
Gasthuizenwaard	5
Rubeerepolder	7

Registratienummer: 40752

Partiële herziening Aalskreek

Peilbesluit	Moerdijk
Peilenplan	Niervaert - Bloemendaal
Peilgebied(en)	GPG00346 (W-Z07): Aalskreek GPG00348 (W-Z15): Grote Polder
Gemeente(n)	Moerdijk

Aanleiding

Peilgebied Aalskreek heeft een vast peil van NAP -1,35m. Voor het naastgelegen bovenstroomse peilgebied Lokkerspolder is in 2010 een zomerpeil van NAP-1,20m en een winterpeil van NAP-1,40m vastgesteld. Dat betekent dat het winterpeil van de Lokkerspolder 5 cm lager is dan het benedenstroomse peilgebied en het peilgebied niet vrij kan afwateren. In de praktijk zou dit binnen de beheermarge opgelost kunnen worden, maar een juist peil vaststellen heeft de voorkeur.

Uit het stedelijk gebied van Klundert kwamen klachten over natte tuinen. Daarom wordt het peil in de praktijk aan de lage kant ingesteld.

Om beide zaken op te lossen wordt het peilbesluit voor peilgebied Aalskreek herzien. Daarbij is ook de begrenzing aangepast, omdat bleek dat een deel van peilgebied Aalskreek in de praktijk afwaterde op peilgebied Grote Polder.

Beschrijving gebied

Het peilgebied bestaat grotendeels uit stedelijk gebied. Het omvat de gracht rondom de historische kern van Klundert. Naast de functie "Water in bebouwd gebied" zijn verschillende natuurfuncties toegekend.

Voor de nieuwe situaties is gekeken in hoeverre het peil ten gunste van de bebouwing verlaagd zou kunnen worden zonder daarbij de natuurfuncties geweld aan te doen.

Vigerende situatie

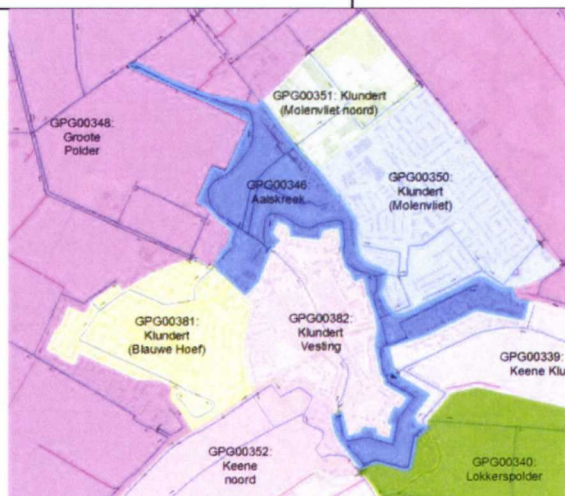
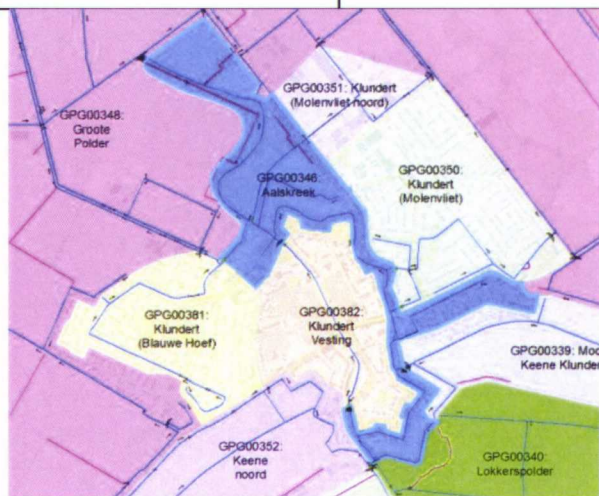
W-Z07	Aalskreek
Zomerpeil:	NAP -1,35m
Winterpeil:	NAP -1,35m
Marge:	10 cm
Type peilbeheer:	Zomer- winterpeil

W-Z15	Grote Polder
Maximum peil:	NAP -2,25m
Minimum peil:	NAP -2,45m
Marge:	15 cm
Type peilbeheer:	Zomer- winterpeil

Nieuwe situatie

GPG00346	Aalskreek
Peil:	NAP -1,45 m
Marge:	10 cm
Type peilbeheer:	Vast peil
Grenswijziging:	ja

GPG00348	Grote Polder
Zomerpeil:	NAP -2,25m
Winterpeil:	NAP -2,45m
Marge:	15 cm
Type peilbeheer:	Zomer- winterpeil
Grenswijziging:	ja

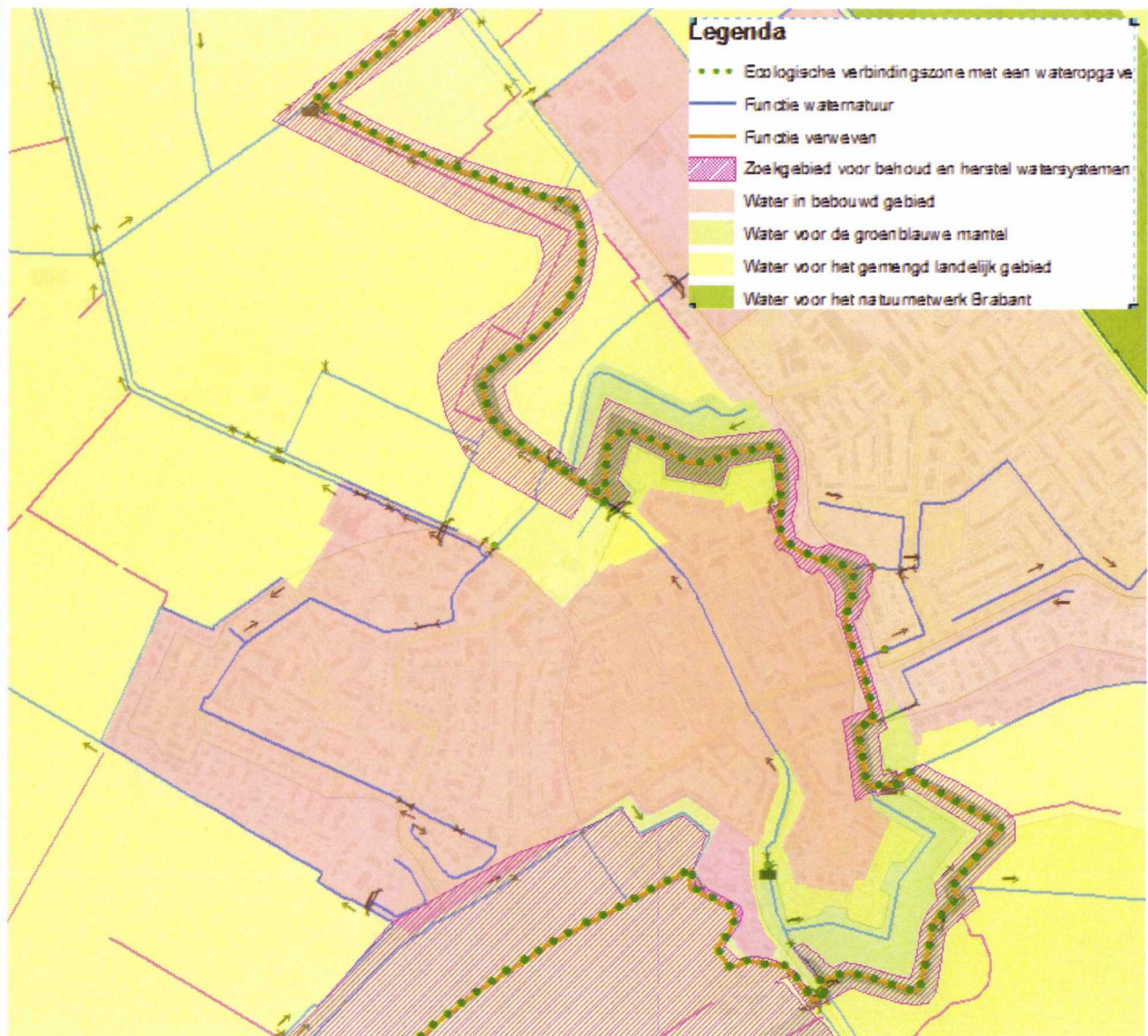

Onderbouwing afweging

Het bovenstroomse deel van de Aalskreek stroomt door de gracht rondom de vesting Klundert. Op een aantal locaties staat bebouwing dicht langs de gracht. De drooglegging van een aantal van deze woningen en tuinen is bij het vigerende peil gering, ongeveer 55 tot 75 cm. Wanneer de waterstand als gevolg van neerslag boven het peil stijgt, wordt de drooglegging nog kleiner. Dit leidt tot klachten over natte tuinen. In dit peilgebied zijn geen klachten wanneer het peil 10 cm lager wordt ingesteld.

Aan het peilgebied zijn verschillende functies toegekend, te weten:

- Water voor het natuurnetwerk Brabant;
- Water voor de groenblauwe mantel;
- Water in bebouwd gebied;
- Functie verweven;
- Zoekgebied voor behoud en herstel van het watersysteem;
- Ecologische verbindingszone (EVZ).

Figuur 1: toegekende functies

Verder is het noordelijk deel van de Aalskreek aangewezen voor Beek- en Kreekherstel. En ook is de Aalskreek aangewezen als noodzakelijke vismigratieroute. Er wordt echter overwogen om deze functie te laten vervallen, hiervoor wordt een voorstel opgesteld.

Het noordelijk deel van de EVZ is gerealiseerd, evenals de Beek- en kreekherstel. Hierop heeft de peilverlaging geen nadelige invloed. De is waterloop ook bij een 10 cm lager peil nog voldoende diep, tussen 0,65 en 1,85 meter.

In het peilbesluit van 8 december 2010 is het peil in peilgebied Aalskreek verhoogd van NAP -1,45m naar NAP-1,35m vanwege het feit dat de vistrap hierop ontworpen is. Het lagere peil van NAP -1,45m blijkt echter geen knelpunt te vormen voor het functioneren van de vistrap.

Uit de evaluaties van het peilbeheer van de jaren 2014 tot en met 2017 blijkt dat de waterstand meer dan 95% van de tijd binnen de marges rond het peil blijft. Het peil wordt binnen de beheersmarge wel laag gehouden. Gelet op de geringe drooglegging van enkele tuinen komt het peilbeheer hier erg nauw. Daarom wordt overwogen de stuw waarmee het peilgebied gestuurd wordt te automatiseren. Peilstijgingen als gevolg van neerslag kunnen dan nog beter beheerd worden, wat gunstig is voor de ervaren wateroverlast. Deze maatregel is voor het kunnen realiseren van het nieuwe peil echter niet noodzakelijk.

Naast het peil wordt ook de begrenzing van het peilgebied gewijzigd. Het perceel aan de noordoostkant van het peilgebied blijkt in de praktijk af te wateren op peilgebied Grote Polder en niet op peilgebied Aalskreek. Het betreffende perceel heeft voor meer dan de helft van het areaal een maaiveldhoogte lager dan NAP -1,20m. Dit geeft in peilgebied Aalskreek de zeer geringe drooglegging van minder dan 25 cm. De peilen van peilgebied Grote Polder geven een drooglegging van 125 cm, wat passend is voor het landbouwkundig gebruik. De begrenzing wordt aan de praktijksituatie aangepast.

Aangezien:

- met de peilverlaging op de Aalskreek ook de Lokkerspolder voldoende diep kan afwateren;
- er ten aanzien van de toegekende functies geen nadelige effecten zijn bij het verlagen van het peil met 10 cm;
- een lager peil voor de drooglegging van het stedelijk gebied gunstig is;
- de begrenzing niet overeenkomt met de hydrologische praktijksituatie, en bovendien toedeling van het betreffende perceel aan peilgebied Aalskreek een veel te kleine drooglegging geeft voor het betreffende perceel;

wordt voorgesteld:

- het peil te verlagen met 10 cm, van NAP-1,35m naar NAP-1,45m;
- de benaming van het type peilbeheer te wijzigen van zomer- winterpeil naar vast peil (wat het in de praktijk al zo was aangezien voor zomer en winter hetzelfde peil was vastgesteld);
- de begrenzing van het peilgebied aan te passen conform de op de kaart aangegeven begrenzing bij de nieuwe situatie.

Communicatie / participatie

Het voorstel is tot stand gekomen in samenspraak met de gemeente Moerdijk.

Maatregelen

Het peil kan zonder aanvullende maatregelen ingesteld worden.

Peilvoorstel

Het voorstel is om:

- het peilbesluit partieel te herzien door voor peilgebied GPG00346 Aalskreek de begrenzing aan te passen conform de kaart en een vast peil van NAP - 1,45m vast te stellen;
- de begrenzing van GPG00368 Grote Polder als gevolg daarvan te wijzigen conform de praktijksituatie als aangegeven op de kaart.

Partiële herziening Gasthuizenwaard

Peilbesluit	Oosterhout Waalwijk
Peilenplan	Oosterhout Waalwijk
Peilgebieden	GPG00040 (ON07): Gasthuizenwaard GPG00015 (ON08): Karthuizer polder
Gemeente	Geertruidenberg

Aanleiding

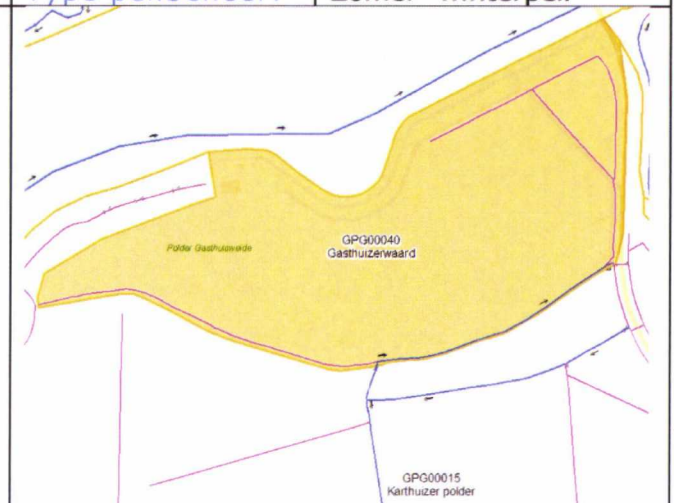
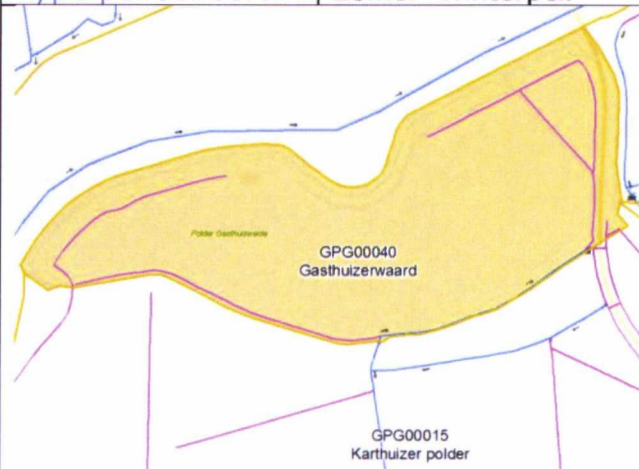
Het vigerende peilbesluit is vastgesteld in 2009. De begrenzing van het peilgebied Gasthuizenwaard wijkt in de praktijk af ten opzichte van wat is vastgesteld in het peilbesluit. Daarnaast wordt er in de praktijk een hoger peil gehanteerd dan is vastgesteld omdat bij het vastgestelde peil (een deel van) van de watergangen anders droog staat. Het vastgestelde zomer- en winterpeil is NAP -1,40 m en NAP -1,25 m, terwijl het in de praktijk NAP -0,85 m en NAP -1,10 m is. Om te bekijken wat het gewenste peil is voor dit peilgebied, is een nieuwe afweging gemaakt.

Beschrijving gebied

De Gasthuizenwaard ligt langs het Noordergat ten zuiden van de kern van Geertruidenberg. Het betreft een onderbemaling met een oppervlakte van 23 hectare die het water via het naburige peilgebied Karthuizer polder afvoert. Uiteindelijk wordt dit water via gemaal Keizersveer naar het buitenwater gemalen. Dit peilgebied heeft geen aanvoermogelijkheden. De noordelijke begrenzing is de primaire waterkering die de begrenzing vormt met het Noordergat, dat in open verbinding staat met de Bergsche Maas. De gemiddelde waterstanden in het Noordergat liggen meer dan 1 meter hoger dan de waterpeilen in de Gasthuizenwaard. Dit peilverschil veroorzaakt kwel wat een rol speelt bij de vaststelling van het waterpeil.

Het betreft een agrarisch gebied (2 percelen) met hoofdzakelijk akkerbouw met een klein deel grasland. Er zijn geen overige relevante functies. De bebouwing en wegen staan op de hoge deel van het maaiveld. Het maaiveld van de percelen varieert tussen de NAP +0,1 en +1,3 m. De bebouwing en wegen liggen hoger, op ongeveer NAP +1,0 tot +2,0 m. De bodem bestaat in hoofdzaak uit zavel.

Vigerende situatie		Nieuwe situatie	
ON07 Zomerpeil: Winterpeil: Marge: Type peilbeheer:	Gasthuizenwaard NAP -1,40 m NAP -1,25 m 15 Zomer- en winterpeil	GPG00040 Zomerpeil: Winterpeil: Marge: Type peilbeheer:	Gasthuizenwaard NAP -0,85 m NAP -1,10 m 15 Zomer- en winterpeil
ON08 Zomerpeil: Winterpeil: Marge: Type peilbeheer:	Karthuizer polder NAP -0,65 m NAP -0,90 m 10 cm Zomer- winterpeil	GPG00015 Zomerpeil: Winterpeil: Marge: Type peilbeheer:	Karthuizer polder NAP -0,65 m NAP -0,90 m 10 cm Zomer- winterpeil

Onderbouwing afweging

Bij hoog water buiten kan watergang OWL20755 langs de waterkering niet meer afvoeren naar de Karthuizer polder. Hierdoor ontstaat wateroverlast in de Gasthuizenwaard. Om dit water af te kunnen voeren is er door de percee-eigenaren een duiker geplaatst in categorie B watergang OWL00833. Watergang OWL20755 kan dan richting het oosten door peilgebied Gasthuizenwaard af voeren. Om te bepalen of hierdoor kortsluiting ontstaat tussen de Gasthuizenwaard en de Karthuizer polder, is de duiker ingemeten. Deze heeft benedenstrooms een b.o.b. op NAP -0,60 m en bovenstrooms op NAP -0,55 m. Dit is 0,25m hoger dan het voorgestelde zomerpeil in de Gasthuizenwaard. Er zit een terugslagklep in de duiker, waardoor het water niet van de Gasthuizenwaard naar de Karthuizer polder kan stromen. Deze werkt dus alleen bij hoge peilen in de Karthuizer polder.

De drooglegging rondom waterloop OWL20755 in de Gasthuizenwaard neemt door de grensaanpassing af ten opzichte van het vigerende peilbesluit. De drooglegging met het winterpeil neemt af met 35 cm en het zomerpeil met 75 cm. In de praktijk verandert er echter niets omdat de peilen al jaren gevoerd worden en de duiker ook al jaren geleden is aangelegd.

De minimale maaiveldhoogte aan de westkant van de Gasthuizenwaard is NAP + 0,5 m, wat betekent dat de drooglegging bij een nieuw winterpeil van NAP -0,9 m nog steeds 1,6 meter is wat ruim voldoende is. Een hoger peil in watergang OWL20755 is tevens gunstig voor de stabiliteit van de waterkering. Het hogere (praktijk)peil verkleint namelijk het risico op piping.

Het zomerpeil in de Karthuizer polder is volgens het peilbesluit NAP -0,65 m en het winterpeil NAP -0,90 m. Dit betekent dat bij een peilstijging van meer dan 10 cm, water van de Karthuizer polder naar de Gasthuizenwaard gaat stromen. Dit is gelijk aan de beheersmarge, waardoor stroming door de duiker ontstaat bij hoog buitenwater en bij peilen hoger dan de beheersmarge. Aandachtspunt is dat uit de evaluatie van de peilbesluiten voor de Karthuizer polder al de vraag is gesteld of de peilen en de marge voldoen. Mogelijk is het peil hier vaak hoog, waardoor hier 's zomers regelmatig stroming ontstaat in plaats van alleen bij extremen. Deze vraag wordt bij de analyse van de Karthuizer polder opgepakt. Nu wordt alleen de grens- en peilwijziging vastgelegd.

Communicatie / participatie

Het voorstel is afgestemd met de gemeente Geertruidenberg. Perceeeigenaren zijn voorafgaand aan het besluitvormingstraject via een brief op de hoogte gebracht en in de gelegenheid gesteld te reageren. Eigenaren zijn gevraagd om eventuele pachters ook te informeren.

Maatregelen

Er hoeven geen maatregelen te worden genomen.

Peilvoorstel

Het peilbesluit partieel herzien en voor GPG00040 Gasthuizenwaard en GPG00015 Karthuizer polder de grens wijzigen, en voor GPG00040 Gasthuizenwaard het peil wijzigen van zomerpeil NAP -1,40 m en winterpeil NAP -1,25 m naar zomerpeil NAP -0,85 m en winterpeil NAP -1,10 m.

Partiële herziening Rubeerepolder

Peilbesluit	Steenbergen-Brabantse Wal
Peilenplan	Rietkreek Langewater
Peilgebied	GPG00182 (WI02): Rubeerepolder
Gemeente	Steenbergen

Aanleiding

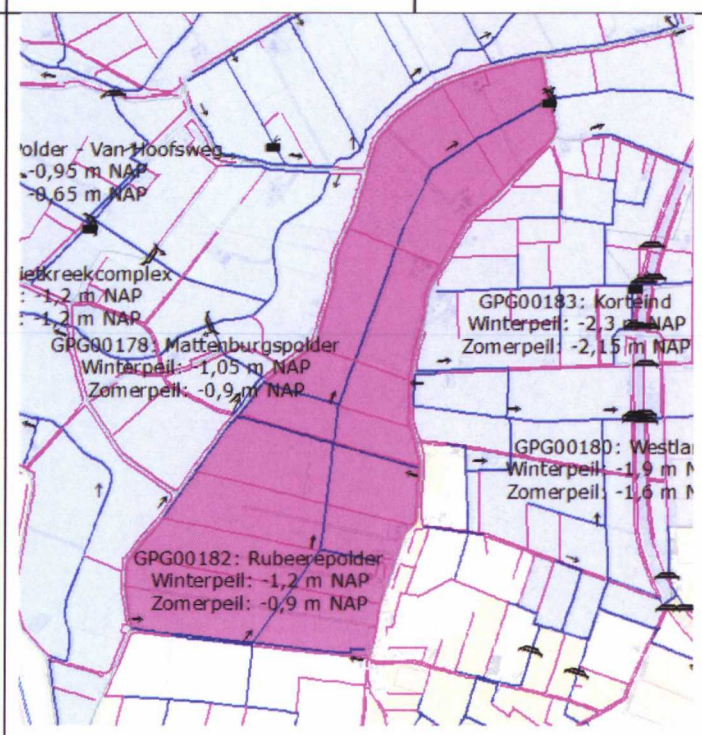
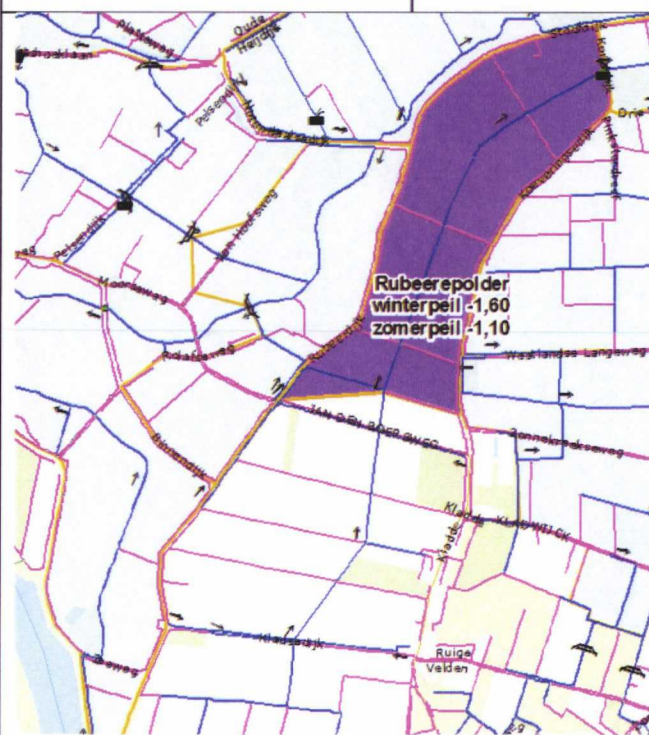
Op 21 juli 2010 is het peilbesluit Steenbergen-Brabantse Wal vastgesteld door het dagelijks bestuur. In dit peilbesluit is voor de Rubeerepolder een peilverhoging vastgesteld. Hiermee werd het winterpeil op NAP -1,20 m en het zomerpeil op NAP -0,90 m vastgesteld. Diverse perceelegeigenaren hebben destijds aan het waterschap aangegeven het niet eens te zijn met de vastgestelde peilen en hebben beroep ingediend tegen het peilbesluit. Waterschap Brabantse Delta heeft vervolgens besloten het oude peil voorlopig te handhaven tot een partiële herziening zou worden uitgevoerd voor dit gebied. Nadat de tijdelijke situatie overeengekomen was, hebben de partijen geen griffierecht betaald en is de rechtzaak niet ontvankelijk verklaard.

Het praktijkpeil in de Rubeerepolder is in de winter NAP -1,60 m en in de zomer NAP -1,10 m. 's Zomers wordt het peil ten behoeve van de beregening opgezet tot NAP -0,90 m. Daarnaast kan ten behoeve van waterberging in extreme situaties het peil in het gebied opgezet worden tot NAP -0,60 m. Het gehanteerde praktijkpeil past niet binnen het beleid van het waterschap. Het waterschap streeft naar een maximaal verschil van 30 cm tussen zomer- en winterpeil. De standaard beheersmarge is 10 cm.

Beschrijving gebied

De Rubeerepolder is volledig landbouwgebied. De hoogteverschillen zijn echter dusdanig dat er gezocht moet worden naar peilen waarbij de wateroverlast in de lager gelegen delen niet te groot wordt en de hoger gelegen delen toch nog van water kunnen worden voorzien. Ook is het streven het verschil tussen het zomer- en winterpeil te beperken ten gunste van de stabiliteit van de oevers.

Praktijk situatie		Nieuwe situatie	
Zomerpeil:	NAP -1,10 m	Zomerpeil:	NAP -1,10 m
Winterpeil:	NAP -1,60 m	Winterpeil:	NAP -1,40 m
Marge:	30 cm	Marge:	10 cm
Type peilbeheer:	Zomer- winterpeil	Type peilbeheer:	Zomer- winterpeil
		Grenswijziging:	Ja

Onderbouwing

In de Rubeerepolder wordt in de praktijk een zomerpeil van NAP-1,10m en een winterpeil van NAP-1,60m gevoerd. De gebruikte beheermarge is 20 cm.

Zowel het verschil tussen zomer- en winterpeil als de gebruikte beheermarge zijn ruimer dan in het beleid van het waterschap wordt nagestreefd.

Ook is de drooglegging in de winter erg groot, minimaal 140 cm en oplopend naar 285 cm. Voor een gebied als de Rubeerepolder is een drooglegging van 100-120 cm optimaal. Dat zou een winterpeil van NAP-1,20m betekenen.

Het hoogteverschil in het gebied is vrij groot. Ook loopt het gebied op vanaf de stuw naar het bovenstroomse deel in het zuiden. De bodems van de watergangen lopen mee met de hoogte van het gebied. Dat betekent dat deze in het bovenstroomse deel niet allemaal diep genoeg zijn om het winterpeil te kunnen realiseren. Daarbij blijft de drooglegging in de aangrenzende percelen echter ruim voldoende.

Het peilverschil tussen zomer- en winterpeil is in de praktijk 50 cm. Daarmee kunnen in de zomer de hogere delen van water worden voorzien voor beregening. Dit peilverschil is groter dan het waterschap wenselijk vindt. Het oppompen van het winter- naar het zomerpeil kost daarmee extra energie. Ook is dit voor de stabiliteit en het uitzakken van de oevers ongunstig. De beschoeiing moet bij grotere peilverschillen extra hoog zijn, wat extra kosten met zich meebrengt.

Fluctuaties van 20 cm als gevolg van het inzetten van de in de praktijk gebruikte beheermarge schaden de taluds ook.

De streek vreest wateroverlast bij extreme buien als het winterpeil wordt verhoogd. Voor de Rubeerepolder is geen risico op wateroverlast berekend in de toetsing van 2014, op enkele marginale vlekjes bij een T100 situatie na. De kans op wateroverlast neemt als gevolg van de voorgestelde peilverhoging niet substantieel toe, daarvoor zijn de berekende wateroverlast, de peilverhoging en het areaal open water te gering.

Wel wordt momenteel wateroverlast ervaren op de relatief lagere delen bovenstrooms in het gebied. De wateroverlast bestaat uit een verhoogde waterstand gedurende één tot enkele dagen na een flinke bui. Als mogelijke oorzaak hiervan worden te weinig maaien en haaks op de stroming liggende duikers, waar de ene watergang in de andere uitstroomt, genoemd. Uit doorrekenen van de watergangen (leggerprofiel) en duikers blijkt dat deze voldoende ruim van afmeting zijn, ook als de watergang langs de Jan den Boersweg niet zou bijdragen aan de afwatering.

In een peilbesluit wordt het peilregime voor normale omstandigheden vastgesteld. In extreme situaties kan het waterschap afwijken. Om toch gehoor te geven aan de wens van de streek stelt het waterschap voor het winterpeil ten opzichte van de huidige praktijk te verhogen van NAP -1,60m naar NAP -1,40m. Het zomerpeil blijft gelijk aan de huidige praktijk, NAP-1.10m. De dagelijkse marge wordt 10 cm in plaats van de momenteel gebruikte 20 cm. In buitengewone omstandigheden kan de dynamische marge van 30 cm worden ingezet.

Met de voorgestelde peilen blijft de drooglegging groter dan optimaal, maar worden de peilen minder verhoogd dan de vigerende peilen uit 2010.

Voor de waterkwaliteit en ecologie zijn vooral de oevervegetatie, de ontwikkeling van ondergedoken waterplanten en de verblijftijd van het water van belang. Voor de oevervegetatie is een hoger zomerpeil dan winterpeil ongunstig en voor ondergedoken waterplanten is van belang dat er in het begin van het groeiseizoen licht op de bodem van de waterloop kan doordringen. Gezien de beschoeiing is de ontwikkeling van de oevervegetatie beperkt. Met het peilvoorstel neemt de waterdiepte in de winter toe van gemiddeld 40 naar gemiddeld 60 cm. Afhankelijk van het doorzicht kan licht dan nog op de bodem doordringen. Het kleinere verschil tussen zomer- en winterpeil is positief. De peilwijziging heeft weinig effect op waterkwaliteit en ecologie. Gezien de volledig landbouwkundige functie van het gebied weegt het belang van de peilverhoging zwaarder mee dan het belang van waterkwaliteit en ecologie.

Naast de aanpassingen aan de peilen en marges wordt de begrenzing van het peilgebied uitgebreid tot aan de Kladsedijk. Dit aanvullende gebied komt qua maaiveldhoogte overeen met de huidige begrenzing. Het gebied zuidelijk van de Kladsedijk ligt zodanig hoger dat het peil hier nauwelijks effectief bijdraagt aan de gewasopbrengst, de drooglegging is te groot. Alleen een strook van circa 40 m breed langs de Scherminkelwatergang is zo diep ingesneden in het gebied dat het peil hier merkbaar is.

Om meer inzicht in het functioneren van het watersysteem te krijgen wordt aan de noordzijde van de duiker onder de Jan den Boersweg een peilschaal geplaatst. De metingen op deze locatie gedurende 2 jaar na vaststelling van het peilbesluit zullen uitwijzen in hoeverre het peil ook bovenstrooms in het peilgebied wordt gehandhaafd.

Communicatie / participatie

Het peilvoorstel is tot stand gekomen in samenwerking met agrariërs uit het gebied. Hiervoor hebben gesprekken, een bijeenkomst en een veldbezoek plaatsgevonden. Het voorstel is voorgelegd aan de gemeente Steenbergen.

Maatregelen

- De nieuwe peilen instellen bij stuw Kortedijk (KST00113) en bij aanvoergemaal Kortedijk (KGM00399)
- Plaatsen peilschalen en dataloggers (TSI) en uitvoeren evaluatie conform monitoringsplan Rubeerepolder (Corsa 18IT054359)

Maatregelen worden uitgevoerd uit bestaand budget.

Peilvoorstel

Het voorstel is om:

- de grens te wijzigen conform de kaart;
- het zomerpeil vast te stellen op NAP -1,10 m;
- het winterpeil vast te stellen op NAP -1,40 m;
- de dagelijkse beheersmarge vast te stellen op 10 cm.